

บทที่ 3

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

บทนี้จะกล่าวถึงสภาพสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครตั้งแต่ปี พ.ศ.2546 ถึงปี พ.ศ. 2550 โดยจะนำเสนอภาพรวมสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ซึ่งรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญที่ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมจึงเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการจัดสรรงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมของ กรุงเทพมหานคร

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2546-พ.ศ.2550

คุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเมืองน่าอยู่และคุณภาพชีวิตของประชากร การจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องศึกษาถึงสถานการณ์สิ่งแวดล้อม เพื่อสามารถพิจารณาแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตามยุทธศาสตร์การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครได้แบ่งกลุ่มปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครเป็น 4 กลุ่มตามประเภทของมลภาวะ ดังนี้ คือ

ปัญหาน้ำท่วมและน้ำเน่าเสีย

กรุงเทพมหานครมีพื้นที่อยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้ได้รับอิทธิพลจากทะเลหนุนในช่วงฤดูฝน ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งยังมีปัญหาแผ่นดินทรุดจากการสูบน้ำใต้ดินไปใช้มากเกินไป และปัญหาท่อระบายน้ำอุดตันและไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมในหลายพื้นที่ ทำให้เกิดกลิ่นรบกวนและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค นอกจากนี้ยังมีปัญหาน้ำเสียซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 75 มาจากปริมาณน้ำเสียของครัวเรือน และร้อยละ 25 เป็นปริมาณน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ปัญหามลภาวะทางน้ำพบว่า คุณภาพน้ำในคูคลอง ของกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ออกซิเจนละลายน้ำระหว่าง 0.1-1.5 mg/l มีส่วนน้อยที่มีค่า DO มากกว่า 2 mg/ ซึ่งหากค่าออกซิเจนละลายน้ำต่ำกว่า 2 มิลลิกรัม/ลิตร น้ำจะเน่าเสีย

ปี พ.ศ. 2546 กรุงเทพมหานครได้ทำการตรวจวัดคุณภาพน้ำในลำคลองต่าง ๆ จำนวน 66 คลอง พบว่าแหล่งน้ำส่วนใหญ่มีคุณภาพไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน¹

ปี พ.ศ. 2547 คุณภาพน้ำในคลองส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น เนื่องจาก กทม.มีระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งสามารถบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่คู คลอง ส่วนใหญ่มีค่าความสกปรกเฉลี่ย 2-3 มิลลิกรัม/ลิตร จากปีที่แล้วมีค่าความสกปรกเฉลี่ย 5 มิลลิกรัม/ลิตร ประกอบกับชาวบ้านตามชุมชนริมคลองให้ความร่วมมือไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำ อย่างไรก็ตาม ยังมีคลองที่น้ำเป็นห่วงอีก 2 แห่ง คือ คลองไผ่สิงโต และคลองห้วยขวาง แม้ว่าคุณภาพน้ำดีขึ้นกว่าเดิม แต่ก็จัดว่ายังมีน้ำเน่าเสียอยู่เนื่องจาก ชาวบ้านริมคลองยังทิ้งสิ่งปฏิกูลและขยะลงสู่แหล่งน้ำ²

ปี พ.ศ. 2548 จากการสำรวจพบมีน้ำเสีย 2.6 ล้านลูกบาศก์เมตร/วัน เป็นน้ำเสียจากครัวเรือนประมาณ 2,000,000 ลูกบาศก์เมตร จากพาณิชยกรรม 160,000 ลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 500,000 ลูกบาศก์เมตร แต่กรุงเทพมหานครมีโรงบำบัดน้ำเสียที่สามารถบำบัดน้ำเสียได้เพียงร้อยละ 19 ของจำนวนน้ำเสียทั้งหมด³

ปี พ.ศ. 2550 ผลการตรวจน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา พบว่า ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ไม่มีการเน่า หรือส่งกลิ่นเหม็นแต่อย่างใด โดยมีค่าออกซิเจนละลายน้ำอยู่ที่ 2-2.5 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่วนการตรวจวัดคุณภาพแม่น้ำลำคลองในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีค่า DO เฉลี่ย 2 มิลลิกรัมต่อลิตร หรือในบางพื้นที่ต่ำกว่า 2 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งกรุงเทพมหานครมีปัญหาน้ำเน่าเสียในคูคลอง เช่น คลองแสนแสบ คลองเปรมประชากร อาจเนื่องจากชุมชนและระบบบำบัดน้ำเสียยังไม่ครอบคลุม มีปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยจากบ้านเรือน สถานประกอบการ จำนวน 2.6 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ความสามารถในการบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร ประมาณ 992,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน รวมกับระบบบำบัดน้ำเสียจากการเคหะแห่งชาติจำนวน 25,700 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แล้วคิดเป็นปริมาณน้ำเสียรวมที่บำบัดได้ 1,017,700 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน หรือประมาณ 40% ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งหมด

¹ <http://www.environnet.in.th> 13/04/08

² Ibid.

³ http://203.155.220.217/office/prd/html/apiruk_js100/01jan48/apiruk26jan.html 13/04/08

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีโรงควบคุมคุณภาพน้ำ เปิดระบบบำบัดน้ำเสียแล้วจำนวน 7 แห่ง หรือประมาณ 40% ของน้ำเสียทั้งหมด ซึ่งจากการติดตามประเมินการบำบัดน้ำเสียพบว่า คุณภาพน้ำโดยรวมหลังการบำบัดดีขึ้น ในการดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียได้ กำหนดเป้าหมายร้อยละ 66 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น จะได้รับการบำบัดจนได้มาตรฐาน ก่อนปล่อยลงสู่ลำน้ำธรรมชาติในปี พ.ศ.2551 ซึ่งเท่ากับว่าระบบบำบัดน้ำเสียยังไม่ครอบคลุมทั้งระบบของ กรุงเทพมหานคร ในอนาคตกรุงเทพมหานคร จึงโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียอีก 2 แห่ง เพื่อให้สามารถบำบัดน้ำเสียได้ทั้งหมด 600,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน หรือเท่ากับ 68% ของน้ำเสียทั้งกรุงเทพมหานคร

ปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง

มลพิษทางอากาศและเสียง เป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองเป็นปัญหาลำดับแรก ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากผลการวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ประชาชนชาว กทม. ป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณริมถนนสายหลัก เช่น ถนนสุขุมวิท สามเสน ตากสิน สีลม รามคำแหง เป็นต้น อุปสรรคของการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศและเสียง คือปริมาณการใช้รถที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรถเก่าที่มีการเผาไหม้ของเครื่องยนต์ไม่สมบูรณ์ทำให้เกิดฝุ่นขนาดเล็ก และปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกินมาตรฐาน

ปัญหามลพิษทางอากาศของกรุงเทพมหานคร ที่เป็นปัญหาลึก คือ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM10) และฝุ่นรวม (TPS) นอกจากนี้ยังมีปัญหาโอโซน ที่เกินค่ามาตรฐานโดยเฉพาะบริเวณริมถนนสายหลัก ปี พ.ศ.2546-พ.ศ.2547 กรมควบคุมมลพิษตรวจพบว่า กรุงเทพมหานครมีมลสารที่เกินมาตรฐาน ได้แก่ ฝุ่นขนาดเล็ก ก๊าซโอโซน และฝุ่นรวม ซึ่งในปี พ.ศ.2547 พบว่าดัชนีฝุ่นทั้งสองประเภทมีแนวโน้มชัดเจน ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 พบว่าดัชนีทั้งสองประเภทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นชัดเจน โดย PM10 นั้นสูงถึง 215.9 มคก./ลบ.ม ซึ่งเกินมาตรฐานถึง 1.8 เท่า ก๊าซโอโซนเกินมาตรฐาน ปี พ.ศ.2546 พบว่าเกินมาตรฐาน 0.25 ปี พ.ศ. 2547 พบโอโซนเกินค่ามาตรฐานร้อยละ 0.18 ส่วนมลพิษประเภทอื่น ๆ ได้แก่ ฝุ่นรวม สารตะกั่ว ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

ปี พ.ศ.2550 จากการตรวจสอบคุณภาพอากาศในเขตกรุงเทพมหานคร พบถนนหลายสายกำลังประสบปัญหาฝุ่นขนาดเล็กเกินมาตรฐาน 2-3 เท่า เช่น จากการวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM10) และฝุ่นละอองขนาดใหญ่ พบว่า ถนนสุขุมวิท มีจำนวนฝุ่นละอองมากที่สุด 240 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร รองลงมาคือถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน 197 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานจะต้องมีฝุ่นละอองในอากาศไม่เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยมาตรการระยะสั้นจะควบคุมรถบรรทุก หิน ดิน ทรายจะต้องมีผ้าใบคลุมให้มิดชิด ต้องล้างทำความสะอาดล้อรถก่อนเข้ามาในพื้นที่ โดย กรุงเทพมหานครจะล้างทำความสะอาดถนน ทางเท้า และอุปกรณ์ประกอบถนนสัปดาห์ละครั้ง นำร่องบนถนนสายหลัก 5 สาย คือ ถนนสุขุมวิท ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ถนนพระรามที่ 1 ถนนพระรามที่ 9 และ ถนนเยาวราช เพื่อลดปริมาณฝุ่นในอากาศ ทั้งนี้ ภายหลังมีอุปกรณ์ทำความสะอาดครบจะระดมกำลังเจ้าหน้าที่ล้างทำความสะอาดทุกวัน รวมทั้งมีการปลูกต้นไม้ปรับภูมิทัศน์ ตรวจมาตรฐานรถควันดำ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพอากาศในเขตกรุงเทพมหานครให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของคุณภาพอากาศในปี พ.ศ.2550 ในรูปของฝุ่นขนาดเล็ก 10 ไมครอน จะมีแนวโน้มลดลงและปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่วิกฤติที่สำคัญก็จะได้รับการแก้ไขปัญหาให้อยู่ในระดับดีขึ้น ส่วนมลพิษทางเสียงในปี พ.ศ.2550 มีแนวโน้มอยู่ในระดับมาตรฐานและมาตรการในการแก้ไขปัญหามลพิษทางเสียงบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิที่ออกมาอย่างต่อเนื่องจะทำให้ลดปัญหามลพิษทางเสียงบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิได้อย่างมาก

ปัญหาพื้นที่สีเขียว

กรุงเทพมหานครมีความพยายามที่จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ประชาชนได้รับอากาศบริสุทธิ์ ซึ่งปัญหาที่สำคัญคือ ยังไม่สามารถที่จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวในจำนวนที่มากเพียงพอตามมาตรฐานที่กำหนด กรุงเทพมหานครจึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร พ.ศ.2548-พ.ศ.2551 เพื่อกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานคร ในรูปแบบของสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียวที่ประชาชนสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจได้ โดยสำนักสิ่งแวดล้อมได้เร่งดำเนินนโยบาย เพิ่มพื้นที่สีเขียว

โดยการชวนภาครัฐและเอกชนร่วมกันปลูกต้นไม้ และปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะ จัดหาพื้นที่ว่างเปล่าสร้างเป็นพื้นที่สวนสาธารณะ

ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเมืองควรมีพื้นที่สีเขียว 4 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน แต่จากรายงานปี พ.ศ.2548 กรุงเทพมหานคร มีสวนสาธารณะจำนวน 1,934 แห่ง พื้นที่ 9,845.2 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อจำนวนประชากรเท่ากับ 2.80

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีพื้นที่สีเขียว 11,000 ไร่ คิดเป็น 3.19 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน โดยกรุงเทพมหานครได้ตั้งเป้าหมายให้มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มอีก 4,000 ไร่ ซึ่งจะนำไปตามมาตรฐาน 4 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน

ปัญหาเรื่องขยะและสิ่งปฏิกูล

ปัญหาเรื่องขยะและสิ่งปฏิกูลเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมากของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการเจริญเติบโตของเมืองและการเพิ่มของจำนวนประชากร ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นด้วยทำให้กรุงเทพมหานครต้องใช้งบประมาณสูงในการจัดการทำลายขยะ⁴ ในแต่ละปีกรุงเทพมหานครมีภาระค่าใช้จ่ายการกำจัดขยะปีละกว่า 4,000 – 6,000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14-16 ของงบประมาณกรุงเทพมหานคร สูงเป็นอันดับต้น ๆ ของงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนากรุงเทพมหานคร ในขณะที่มีรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมขยะได้เพียงปีละประมาณ 400 ล้านบาท นอกจากนี้ปัญหาที่ท้าทายการจัดการขยะของกรุงเทพมหานคร คือ การมีพื้นที่จำกัดในการรองรับมูลฝอยและการต่อต้านจากชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ใช้ฝังกลบขยะ

จากข้อมูลของกองวิชาการและแผนงาน⁵ สำนักสิ่งแวดล้อม กทม. ปี พ.ศ.2546 ปริมาณขยะมูลฝอยมีปริมาณ 3,385,164.48 ตัน เฉลี่ย 9,274.41 ต่อด่วน ปี พ.ศ. 2547 มีปริมาณ

⁴ ศูนย์ข้อมูลกรุงเทพมหานคร, 2550

⁵ www.Bma.go.th 13/04/08

มูลฝอย 3,397,957.14 ตัน เฉลี่ย 9,309.45 ต่อวัน ปี พ.ศ.2548 ปริมาณขยะมูลฝอยลดลง เนื่องจากการรณรงค์ของกรุงเทพมหานคร ขยะมูลฝอยมีปริมาณ 3,054,724.11 ตัน เฉลี่ย 8,369.08 ตันต่อวัน ปี พ.ศ.2549 มีปริมาณมูลฝอยเฉลี่ยวันละ 8,473 ตัน⁶ ด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นคาดว่า ปี พ.ศ.2551 จะมีปริมาณมูลฝอยเพิ่มถึง 12,000 ตัน/วัน และจากการศึกษาของ JBIC พบว่า ใน 8 ปีข้างหน้าคือ ปีพ.ศ.2558 กรุงเทพมหานครจะมีมูลฝอยถึงวันละ 13,835 ตัน/วัน กรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงปัญหาที่เพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยจึงได้กำหนดเป้าหมายในการลดปริมาณขยะมูลฝอยลงให้ได้ร้อยละ 10 ต่อปี

วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ การกิจด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2547-2551

วิสัยทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อม ของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพฯ ของเรา สะอาด สวย สิ่งแวดล้อมดี ผู้คนมีความสุข

ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายและการป้องกัน แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งทางน้ำ อากาศและเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยนำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางสำคัญ

การกิจด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

- บริหารเก็บขยะสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกที่สะอาด ไม่มีขยะตกค้าง และส่งเสริมการคัดแยกขยะ เพื่อลดปริมาณขยะ
- ตลาดสด โรงฆ่าสัตว์สะอาดได้มาตรฐาน ตรวจอาหารที่วางขายไม่ให้ปนเปื้อนสารพิษ หาบเร่ แผงลอยได้รับการดูแลให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย สวยงามสมประโยชน์ของผู้ซื้อ ผู้ขายและผู้ใช้ทางเท้า

⁶ www.pcd.co.th 13/04/08

- ปรับปรุงถนนหนทางให้สะอาดเรียบร้อย ไม่มีหลุมบ่อ ไร้มลพิษจากควันรถ และสิ่งสกปรก ลมมลภาวะในอากาศ โดยออกมาตรการตรวจสอบยานพาหนะที่เข้ามาในเขต กทม. โดยเข้มงวดและเชื่อมโยงผลการตรวจสภาพรถเข้ากับระบบการต่อทะเบียนรถยนต์
- เปลี่ยนที่รกร้างเป็นสวนสาธารณะเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างน้อยร้อยละ 30 ทั่วกรุงเทพฯ น้ำเสียในคูคลองได้รับการบำบัดให้ใสสะอาดด้วยเทคนิคที่ไม่ต้องลงทุนสูง
- สร้างทางเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองสายหลักของกรุงเทพฯ พร้อมทั้งฟื้นฟูสภาพแม่น้ำลำคลองให้สวย สะอาด
- แก้ปัญหาน้ำท่วมให้ทันเหตุการณ์โดยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสูบน้ำ และระบบการระบายน้ำที่ครบวงจร
- ดูแลให้ที่พักพิงแก่สัตว์เลี้ยงและสุนัขจรจัด พร้อมฉีดวัคซีนป้องกันโรคแผนงานในการจัดการ สิ่งแวดล้อม

แผนงานด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

จากหลักการบริหาร วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และภารกิจ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ กรุงเทพมหานคร ได้ทำเป็นแผนงานที่เป็นรูปธรรมใน 9 แผนงาน ซึ่งแบ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้ คือ

1. แผนงานบริหารงานทั่วไป

เป็นแผนงานเพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การบริหารการคลังและการบริหารงานบุคคล ของการระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นไปโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2. แผนงานพัฒนาระบบระบายน้ำ

เป็นแผนงานเพื่อจัดทำ มาตรฐานการระบายน้ำในเขตกรุงเทพมหานคร และพัฒนาการวางแผนปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการระบายน้ำ การออกแบบ การก่อสร้างระบบระบายน้ำ แนวป้องกันน้ำท่วมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานการระบายน้ำที่กำหนด

3. แผนงานจัดการระบายน้ำ และแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

เพื่อศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่มาจากน้ำฝน น้ำเหนือ และน้ำทะเลหนุนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครเพื่อบำรุงรักษาคคลองให้สามารถระบายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

4. แผนงานควบคุมคุณภาพน้ำ

เพื่อพัฒนาการบำบัดน้ำเสียระยะสั้นระยะยาว และลดการทำ น้ำเสียของสถานบริการ โรงงานอุตสาหกรรม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดมลพิษทางน้ำ

5. แผนการจัดการคุณภาพน้ำ

เพื่อพัฒนาการดำเนินงานและบำรุงรักษาโรงงานบำบัดน้ำเสีย ให้ปฏิบัติงานและบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนดในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ก่อนระบายน้ำลงสู่ทางน้ำสาธารณะ งานในแผนการจัดการคุณภาพน้ำ โครงการปรับปรุงระบบน้ำเสีย โครงการบำบัดน้ำเสีย โครงการจ้างเดินระบบบำรุงรักษาและจัดการบริหารโรงควบคุมคุณภาพน้ำ รับผิดชอบโดยสำนักระบายน้ำ

6. แผนงานสภาวะสิ่งแวดล้อม

- เพื่อพัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว สวนสาธารณะ สวนหย่อม และสร้างแนวทางสีเขียว ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร พร้อมส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน มีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

- เพื่อปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ ตามถนนที่สาธารณะ และสวนหย่อม ให้สวยงาม สร้างความร่มรื่น เป็นระเบียบเรียบร้อยและบรรเทาผลกระทบทางอากาศ

7. แผนงานพัฒนาและส่งเสริม

เพื่อทำ การสำรวจ คั่นคว้า วิเคราะห์วิจัย และวางแผนปรับปรุงทางด้านการเก็บข้อมูลผล การทำ ลายข้อมูลผล และการกำ จัดสิ่งปฏิภูมให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครพร้อมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง

8. แผนงานรักษาความสะอาด

เพื่อพัฒนาการจัดเก็บมูลฝอยและมูลฝอยอันตราย การลดอัตราการเกิดมูลฝอยการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการกำจัดมูลฝอย การปรับปรุงระบบจัดเก็บและทำลายสิ่งปฏิภูมให้เป็นไป

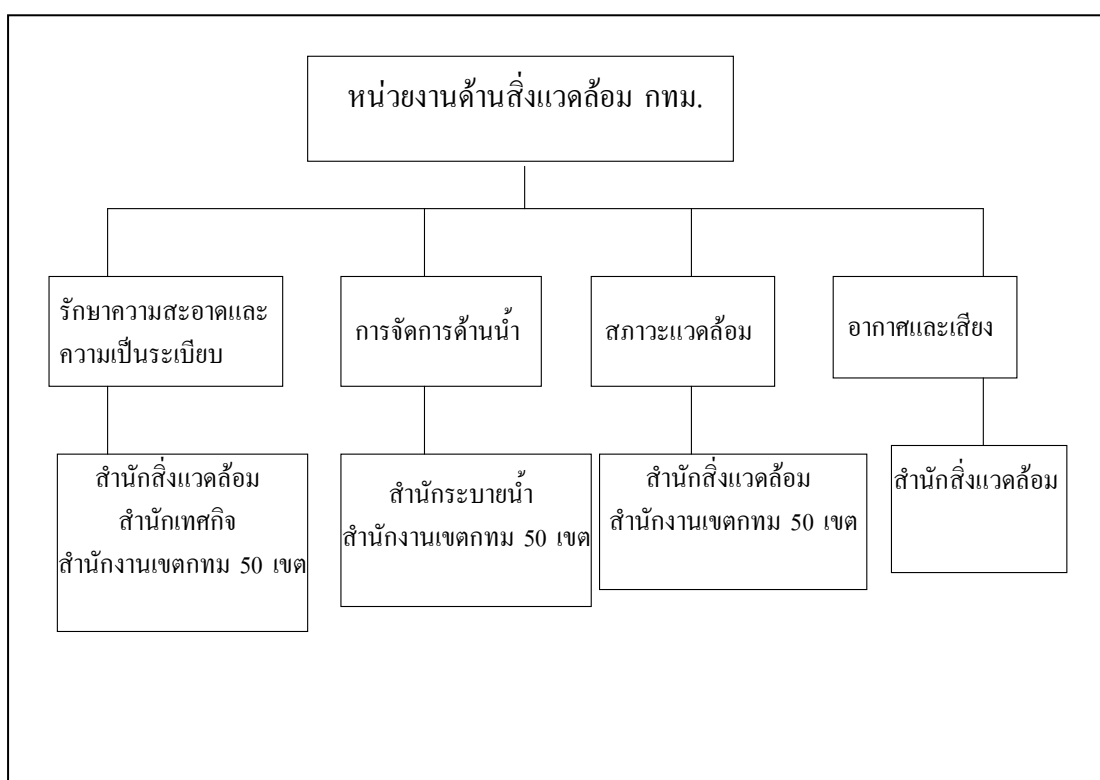
อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครพร้อมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลด และกำจัดมูลฝอย

9. แผนงานรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

เพื่อพัฒนาให้การปฏิบัติการควบคุม ดูแลบังคับการ ตามข้อบัญญัติและกฎหมาย ภายในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

แผนภาพที่ 3.1
หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร

ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร มีหลายหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการจัดการน้ำ การจัดการขยะและรักษาความสะอาด การจัดการด้านมลพิษ

ทางด้านอากาศ และการรักษาให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งหมด 4 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักสิ่งแวดล้อม

สำนักสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อให้กรุงเทพมหานครมีความร่มรื่น สะอาด และมีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อแก้ไขฟื้นฟู ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมจัดทำรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การดูแลและเพิ่มพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานครและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องโดยหน้าที่ความรับผิดชอบ

2. สำนักระบายน้ำ

สำนักการระบายน้ำเป็นองค์กรหลัก ด้านการป้องกันน้ำท่วม และจัดการคุณภาพน้ำแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ควบคุม และดำเนินการเกี่ยวกับการระบายน้ำ การบำรุงรักษาทางระบายน้ำ การป้องกันน้ำท่วม และการกำจัดน้ำเสีย

พันธกิจคือ

- วางแผนงานและโครงการป้องกันน้ำท่วม ระบายน้ำ และบำบัดน้ำเสีย
- ก่อสร้าง ควบคุม ดูแล บำรุงรักษาระบบป้องกันน้ำท่วม และระบบระบายน้ำ ได้แก่ เขื่อน ท่อระบายน้ำ อุโมงค์ พื้นที่แก้มลิง รวมทั้งสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการระบายน้ำ และป้องกันน้ำท่วม
- ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม
- ก่อสร้าง ควบคุม ดูแล การปฏิบัติการ และบำรุงรักษา โรงบำบัดน้ำเสียรวมของ กรุงเทพมหานคร และการปรับปรุงระบบไหลเวียนของน้ำ เพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำคลองให้ใสสะอาด อัตรากำลังของสำนักระบายน้ำ

3. สำนักเทศกิจ

สำนักเทศกิจ มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล ตรวจตรา และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ กรุงเทพมหานคร กฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร การบังคับคดีในส่วนแบ่ง รวมทั้งการปฏิบัติงานด้านการดูแลและให้บริการและ

สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหาร และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องโดยเน้นส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

4. สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเขตของกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 50 เขต แต่ละเขตมีความรับผิดชอบในด้านสิ่งแวดล้อมในบริเวณเขตพื้นที่ของเขตนั้น ๆ ซึ่งมีงานด้านสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน คือ งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ งานระบายน้ำและแก้ไขปัญหา น้ำท่วม งานรักษาความสะอาด